

Fremtidens dagpengesystem

Arbejdsmarkedet ændrer sig i disse år. Hvor de fleste tidligere enten var lønmodtagere eller selvstændige, arbejder flere og flere nu i nogle nye og fleksible konstruktioner, hvor de er hverken eller – eller både og.

Det skal dagpengesystemet fremover kunne rumme.

Ikke længere enten lønmodtager eller selvstændig

Pr. 1. oktober 2018 anses et medlem ikke længere *enten* som lønmodtager *eller* som selvstændig. Et medlem, der har lønmodtager-aktiviteter, freelance-aktiviteter og selvstændig-aktiviteter fra egen virksomhed med CVR-nr., er fremover "bare" et medlem som alle andre.

Definition af medlemmets aktiviteter – og deres skattemæssige status

I dag er der bygget et dagpengesystem op omkring de selvstændige, som langt hen ad vejen er koblet af skattesystemet. Fremover kobles dagpengesystemet i højere grad *op på* skattesystemet – og det bliver nu den *skattemæssige definition* af de aktiviteter, som medlemmet har/har haft, der som udgangspunkt definerer hvilken status aktiviteterne får i dagpengesystemet. Medlemmet kan til en vis grad selv vælge – og også ændre – status for sine aktiviteter via skattesystemet.

Ligestillede rettigheder ift. fx optjening og satsberegning

Fremover *ligestilles* arbejde og indkomst fra selvstændig-aktiviteter i højere grad med arbejde og indkomst fra lønmodtager-aktiviteter, fx i forhold til optjening og satsberegning – og mere kan regnes med, herunder også arbejde og indkomst ved selvstændig bibeskæftigelse. Hermed bliver det fremover nemmere for medlemmer med mange forskellige slags aktiviteter at få adgang til dagpengesystemet.

Nemmere adgang til at ophøre – og få udbetalt dagpenge

Hvis et medlems selvstændige virksomhed er medlemmets hovedbeskæftigelse, skal medlemmet også fremover ophøre med virksomheden for at få dagpenge.

Men der etableres en række nye og mere enkle og objektive ophørsformer, som vil sikre, at det bliver nemmere for et medlem at ophøre – og herefter få dagpenge.

Mulighed for at starte selvstændig virksomhed – med dagpenge

I dag er ikke muligt at starte en virksomhed, som man gerne vil leve af på sigt, samtidig med dagpenge. Det bliver det fremover.

Mulighed for bibeskæftigelse

Fremover anses et medlem, der indplaceres eller genindplaceres i dagpengesystemet, for at have en selvstændig bibeskæftigelse, hvis medlemmet inden indplaceringen har haft selvstændig-aktiviteter samtidig med lønarbejde i et vist omfang. Herudover anses et medlems opstart af en selvstændig virksomhed *efter indplaceringen* for en bibeskæftigelse – uanset hvor mange timer, medlemmet arbejder i virksomheden.

Medlemmet kan få dagpenge samtidig med bibeskæftigelse, herunder bibeskæftigelse som følge af opstart af selvstændig virksomhed samtidig med dagpenge, i 30 uger. De 30 uger kan forlænges med op til 12 uger. Uger med supplerende dagpenge medregnes.

Et system der – i hvert fald på sigt – bliver nemmere at administrere

I dag er det administrativt tungt at administrere reglerne om selvstændige. Der er mange komplekse regler, der bygger på et skøn, og mange krav om dokumentation – oftest rettet mod medlemmet.

Fremover bliver reglerne til en vis grad mere enkle og objektive og de baserer sig i højere grad på registeroplysninger, som a-kasserne *på sigt* kan hente automatisk fra SKAT, fx medlemmets årsoplysninger. Hermed bliver det nemmere og hurtigere at administrere – hvilket ofte er til fordel for medlemmerne. Indtil registeroplysningerne kan hentes automatisk fra SKAT, hentes de fra medlemmet.

Definitioner

Fremover er det et medlems aktiviteter der definerer, om medlemmet driver selvstændig virksomhed eller ej. Aktiviteterne læner sig op ad SKATs definitioner af selvstændig virksomhed.

En aktivitet anses for selvstændig virksomhed, hvis den har et erhvervmæssigt formål (= målet er økonomisk udbytte) og hvis medlemmet har/har haft personligt arbejde med aktiviteten samt hvis én ud af 5 betingelser omkring aktiviteten desuden er opfyldt, fx registrering af CVR-nr.

Aktiviteter ved selvstændig virksomhed inddeles disse i 4 kategorier:

- Hovedbeskæftigelse
- Bibeskæftigelse
- Formueforvaltning
- Fritidsbeskæftigelse

Et medlem kan have mange forskellige aktiviteter på samme tid – uden at der i forhold til *alle* aktiviteter er tale om *samme* selvstændige virksomhed. De enkelte aktiviteter giver forskellige rettigheder i dagpengesystemet. Hver aktivitet defineres derfor for sig.

En aktivitet ved selvstændig virksomhed anses for en hovedbeskæftigelse, *medmindre* aktiviteten falder ind under kategorien formueforvaltning eller fritidsbeskæftigelse, eller det ved medlemmets indplacering/genindplacering konstateres, at aktiviteten har været drevet samtidig med lønarbejde i et omfang, så den kan anses for at være en bibeskæftigelse.

Hvis et medlems aktiviteter er at anse for medlemmets hovedbeskæftigelse, skal medlemmet ophøre med sin selvstændige virksomhed for at få dagpenge. NB: Starter et medlem selvstændig virksomhed *efter indplaceringen* i en dagpengeperiode, er der tale om selvstændig bibeskæftigelse – ikke hovedbeskæftigelse.

Et medlems aktiviteter kan ændre karakter og skifte definition over tid. Hermed kan en hovedbeskæftigelse fx ændre sig til en fritidsbeskæftigelse. Både medlemmet og SKAT kan ændre definitionen – som herefter slår igennem *fra tidspunktet for ændringen*.

Vigtigt at vide:

- Medlemmets oplysninger på ledighedserklæringen vil give et praj om, hvorvidt medlemmet har/har haft selvstændig-aktiviteter, som skal defineres nærmere. Alle medlemmer kan potentielt have/have haft aktiviteter ved selvstændig virksomhed, som kan give dem rettigheder.
- Definitionerne i dagpengesystemet bygger i høj grad på skattesystemets definitioner af de enkelte aktiviteter – og derfor skal man som sagsbehandler have en grundlæggende viden om, hvordan skattesystemet fungerer for selvstændige – og hvad der skal til, for at en aktivitet i SKAT anses som en del af en selvstændig virksomhed. Endelig skal man have viden om, hvor man finder information om SKATs definitioner, praksis mv.
- De mest centrale data til fastlæggelse af definitionerne er pt.: Medlemmets oplysninger på ledighedserklæringen og oplysninger om CVR fra CVR-registeret som hentes ved opslag i DFDG.
- Det enkelte medlem kan langt hen ad vejen selv være med til at vælge, hvordan medlemmet vil have sine aktiviteter defineret. Medlemmet skal vide, at valg ofte binder og kan have konsekvenser, enten ift. dagpengesystemet eller ift. skattesystemet. Medlemmet skal også vide, at skift af definition kan have konsekvenser for henholdsvis fremtidige og eksisterende rettigheder – særligt optjening og udbetaling.
- Medlemmet har oplysningspligt om sine aktiviteter – og om hvordan disse anvendes af medlemmet i skattemæssig henseende. Sker der ændringer, fx i karakteren af aktiviteten og dens skattemæssige status, har medlemmet pligt til at oplyse herom.

Se det udbyggede materiale "Definition af selvstændig virksomhed" og linksamlingen til SKATs regler og praksis mv.